

Toespraak Voorzitter ter gelegenheid van afscheid Atzo Nicolai als lid van de Tweede Kamer op dinsdag 31 mei

Geachte heer Nicolai, beste Atzo.

U trad in 1998 aan als lid van de Tweede Kamer. Dat was het begin van een veelzijdige politieke loopbaan. Deze bracht u via de Ministeries van Buitenlandse Zaken en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties weer terug naar de Tweede Kamer. En vandaag bent u dan – in ieder geval in uw huidige ambt als volksvertegenwoordiger – voor het laatst in de Kamer. Uw overstap naar het bedrijfsleven kwam voor sommigen mogelijk als een verrassing, maar u heeft ook in uw politieke functies laten zien nieuwe uitdagingen niet uit de weg te gaan.

Tijdens uw eerste periode als lid van de Tweede Kamer van 1998 tot medio 2002 hield u zich bezig met cultuur en mediabeleid; dit lag in lijn met uw voorgaande functies op het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, zoals dat ministerie toen nog heette, en bij de Raad voor de Kunst. Die werd later onder uw organisatorische leiding opgeschaald tot de Raad voor de Cultuur.

Het was dan ook niet vreemd dat u op 15 oktober 1998 uw maidenspeech hield over de aankoop van het kunstwerk Victory Boogie Woogie van Mondriaan, mogelijk gemaakt door een schenking van De Nederlandsche Bank. Dat waren nog eens tijden !

U breidde uw werkveld in de Kamer echter al snel uit met onderwerpen op de terreinen van politie en justitie. Zo voerde u namens uw fractie het woord in het debat over de instelling van de commissie-Van den Haak, die onderzoek heeft gedaan naar de moord op Pim Fortuyn.

In juli 2002 werd u benoemd tot staatssecretaris van Buitenlandse Zaken in het eerste kabinet Balkenende. Naast Europese samenwerking werd u ook 'belast' met de portefeuille internationaal cultuurbeleid. Ik heb echter het vermoeden dat u dat deel van uw werkzaamheden niet als een 'belasting' zag, gezien uw affiniteit met cultuur. Die affiniteit vinden we trouwens ook weer terug in uw huidige nevenfuncties, zoals de Nederlandse Bach Vereniging en het Nederlands Film Festival.

In de periode dat u bewindspersoon was voor Europese Zaken vonden belangrijke ontwikkelingen plaats in de Europese Unie. U was daar nauw bij betrokken, zeker in de tweede helft van 2004 toen Nederland het Voorzitterschap bekleedde van de Europese Unie. In uw ambtsperiode traden tien nieuwe lidstaten toe tot de Unie. De Europese Grondwet, waar u zich drie jaar lang sterk voor had ingezet, kwam er echter niet. U noemde de uitslag van het referendum van juni 2005 "het dieptepunt van het jaar".

Het jaar daarop kende echter een hoogtepunt voor u. The Daily Herald (wie kent die krant niet...), de grootste krant van Sint Maarten, koos u tot persoon van het jaar 2006. Als minister voor Koninkrijksrelaties (in het derde kabinet Balkenende) heeft u namelijk een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming in november van dat jaar van een akkoord over de wijziging van de staatkundige verhoudingen met de Antillen.

In november 2006 kwam u terug in de Kamer. Uw eerste speech als heringetreden Kamerlid ging in april 2007 opnieuw over cultuur: een wetsvoorstel voor de invoering van een nieuw systeem van subsidieverstrekking.

De afgelopen twee jaar hield u zich vooral bezig met buitenlands beleid. Ik heb begrepen dat u zelfs nog vanavond, op de valreep van uw lidmaatschap van de Kamer, het woord zult voeren tijdens een overleg met de minister van Buitenlandse Zaken over de modernisering van de Nederlandse diplomatie.

Door uw collega's wordt u omschreven als een aimabel, welbespraakt en goed gekleed Kamerlid. Op werkbezoeken schijnt het te zijn voorgekomen dat een extra stop in het hotel moest worden ingelast, zodat u uw vrijetijdskleding kon inwisselen voor een net kostuum. In de periode waarin u algemeen secretaris was van de Raad voor de Kunst heeft u op mij persoonlijk veel indruk gemaakt met de opstaande boorden van uw overhemden,

die u toen nog zonder das droeg. Misschien een idee om dat bij DSM weer te introduceren??

En nu ik het toch over dat bedrijf heb; Beste Atzo, ik wens je veel succes met je nieuwe baan.